

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, lipiec 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/93/2010

SPOŁECZNY BILANS POWODZI

I PRZYCZYNY STRAT

MATERIALNYCH

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Kłęski żywiołowe, takie jak tegoroczna powódź, wystawiają na próbę społeczeństwo i jego organizację – zarówno struktury administracyjne i wyspecjalizowane służby, jak i nieformalne więzi społeczne, normy i wartości. W tym roku polskie społeczeństwo zostało poddane takiej próbie dwukrotnie – po raz pierwszy 10 kwietnia, kiedy miał miejsce tragiczny wypadek prezydenckiego samolotu pod Smoleńskiem, i w czasie ponadtygodniowej żałoby narodowej, po raz drugi zaś – kiedy przyszło mu zmierzyć się z dwiema falami powodzi: w maju i czerwcu.

W naszym czerwcowym sondażu¹, realizowanym tuż po drugiej fali powodziowej, poprosiliśmy badanych o ocenę sprawności działań podejmowanych przez władze różnych szczebli i wyspecjalizowane służby, a także o wyrażenie opinii na temat społecznych następstw klęski żywiołowej. Ponadto zapytaliśmy respondentów, jakie, ich zdaniem, są przyczyny tak wielkich strat poniesionych w ostatnich miesiącach.

PRZYCZYNY STRAT

Przyczyn ogromu strat spowodowanych przez powódź większość społeczeństwa doszukuje się przede wszystkim w złym zabezpieczeniu brzegów rzek i wałów (69%), a także w nieodpowiedniej regulacji nurtu rzek i zbyt małej liczbie zbiorników retencyjnych (60%). Na te dwa aspekty najczęściej wskazują również powodzianie².

Drugą, pod względem częstości wskazań, grupę przyczyn ogromu strat materialnych stanowi ogólnie sformułowane zaskoczenie bardzo dużymi opadami deszczu (47%) oraz brak przygotowania do tak katastrofalnej powodzi (39%), choć osoby poszkodowane znacznie częściej niż ogół badanych wymieniają ulewy (57%). Ankietowani stosunkowo często

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (241) przeprowadzono w dniach 10–16 czerwca 2010 roku na liczącej 977 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Są to respondenci, którzy w badaniu ankietowym zadeklarowali, że ponieśli straty materialne na skutek tegorocznej powodzi (N=44). Zob. komunikat CBOS „Pomoc ofiarom powodzi i postulowane sposoby zwalczania jej skutków”, czerwiec 2010 (oprac. K. Wądołowska).

wskazują również na brak dobrej organizacji działań władz centralnych (15%) i lokalnych (13%) w czasie powodzi, mimo iż sami powodzianie wymieniają te powody zdecydowanie rzadziej (8% i 6%). Do czynników sprawczych zalicza się także brak dostatecznie wczesnego ostrzeżenia przed powodzią (17% wskazań wśród ogółu badanych i 21% wśród powodzian), brak odpowiedniego sprzętu (14% i 13%) oraz środków finansowych (14% i 11%). Badani krytycznie oceniają również zachowania ludzi zagrożonych powodzią, choć zarzuty pod adresem jej ofiar wymienia mniej więcej co ósmy respondent (13%) i co siedemnasty powodzianin (6%).

Oddzielny problem to brak dobrej organizacji działań w przypadku klęsk żywiołowych, na co wskazywał co jedenasty ankietowany (9%) i co siedemnasty poszkodowany (6%) oraz zbyt małe uprawnienia władz lokalnych (odpowiednio: 6% i 10%). W porównaniu z innymi przyczynami rzadko zgadzano się ze stwierdzeniem, że powódź była znakiem od Boga, przestrożą dla Polaków (6% i 5%).

Tabela 1

Jakie są, Pana(i) zdaniem, główne przyczyny tak wielkich strat materialnych spowodowanych przez powódź?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	VII 1997	VI 2010
	w procentach	
Złe zabezpieczenie brzegów rzek i wałów	64 (76)*	69 (70)
Zła regulacja nurtu rzek, zbyt mała liczba zbiorników retencyjnych	57 (77)	60 (62)
Niezwykłe duże opady deszczu	61 (57)	47 (57)
Brak przygotowania na wypadek tak dużej powodzi	36 (36)	39 (36)
Brak dostatecznie wczesnego ostrzeżenia przed powodzią	22 (13)	17 (21)
Złe działanie władz centralnych	17 (10)	15 (8)
Brak odpowiedniego sprzętu na wypadek takich klęsk żywiołowych	35 (36)	14 (13)
Brak pieniędzy na wypadek takich klęsk żywiołowych	12 (21)	14 (11)
Złe działanie władz lokalnych	11 (6)	13 (6)
Brak wyobraźni, właściwego zachowania ludzi zagrożonych powodzią	11 (16)	13 (6)
Brak dobrej organizacji działań w takich przypadkach	31 (23)	9 (6)
Powódź stanowiła znak od Boga, była przestrożą dla Polaków	14 (11)	6 (5)
Zbyt małe uprawnienia władz lokalnych w takich sytuacjach	7 (3)	6 (10)
Trudno powiedzieć	2 (0)	1 (3)

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ respondenci mogli wybrać więcej niż jedną przyczynę

*W nawiasach podano wskazania powodzian (1997: N=45, 2010: N=44)

Przytoczone wyniki wyraźnie wskazują, że rozważając przyczyny szkód zaistniałych w wyniku zalania, ludzie przeważnie koncentrują się na takich sprawach, jak: złe zabezpieczenie brzegów rzek i wałów, nieodpowiednia regulacja nurtu rzek, zbyt mała liczba zbiorników retencyjnych i zaskakująco obfite opady deszczu. Częściej też zwracają uwagę na braki w przygotowaniu do tak dużej powodzi, nieodpowiedni sprzęt i ograniczone środki

finansowe, jak również na złe działania władz różnych szczebli. Rzadziej obarczają winą samych powodzian czy też krytykują sprawność działań podejmowanych w czasie powodzi.

Sami powodzianie wyraźnie częściej niż ogół społeczeństwa koncentrują się na niezwykle silnych opadach deszczu, rzadziej natomiast – co niezwykle istotne – podkreślają winę władz różnych szczebli.

Z porównania tegorocznych danych z wynikami uzyskanymi po powodzi w 1997 roku wynika, że największe zmiany opinii dotyczą kwestii braku odpowiedniego sprzętu na wypadek klęsk żywiołowych oraz złej organizacji działań w takich przypadkach. Trzydzieści lat temu oba aspekty wskazywało około jednej trzeciej badanych, obecnie zaś wymieniane są znacznie rzadziej. Nie tak często jak w 1997 roku mówi się też o niezwykle silnych opadach deszczu, tym samym rzadziej obwinia się naturę za poniesione straty. Może to być jednak związane z faktem, że w tym roku społeczeństwo zwróciło uwagę także na inne (poza ulewnymi deszczami) – czasem nawet ważniejsze – przyczyny strat.

OCENA DZIAŁAŃ WŁADZ

Jak wynika z uzyskanych deklaracji, zdecydowanie najlepiej w czasie powodzi sprawdziły się władze gminne. Dwie piąte respondentów (40%) ma o nich dobrą lub bardzo dobrą opinię, jedna piąta (20%) – złą lub bardzo złą i w zasadzie tyle samo (21%) ocenia ich działania jako przeciętne. Nieco gorzej postrzegana jest działalność władz wojewódzkich, które otrzymały 35% ocen pozytywnych, 20% negatywnych i 21% przeciętnych. Najgorzej zaś wypadają władze centralne – sprawność ich działań docenia blisko dwie piąte ankietowanych (36%), prawie jedna trzecia zaś (29%) jest nimi nieusatysfakcjonowana.

Tabela 2

Jak Pan(i) ocenia sprawność działań podejmowanych w czasie powodzi przez różne władze?	Źle (punkty 1–3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5–7)	Trudno powiedzieć	Średnia*
	w procentach				
Władze gminne	20	21	40	19	4,48
Władze wojewódzkie	20	21	35	24	4,29
Władze centralne	29	20	36	15	4,09

* Średnia na 7-punktowej skali, na której 1 oznaczało „bardzo źle”, a 7 – „bardzo dobrze”

Warto zaznaczyć, że wielu respondentów miało spore problemy z oceną sprawności działania władz poszczególnych szczebli w czasie powodzi. Badani najczęściej mieli trudności z oceną władz wojewódzkich (24% wskazań „trudno powiedzieć”), najrzadziej zaś – władz centralnych (15%).

Respondenci, którzy ucierpieli bądź ponieśli straty w następstwie klęski powodzi, oceniają sprawność działania władz poszczególnych szczebli dosyć podobnie jak ogół badanych. Na podstawie średnich można powiedzieć, że najlepiej – zdaniem powodzian – spisały się władze wojewódzkie, chociaż częściej dobre i bardzo dobre noty wystawiają władzom gminnym. Największa różnica dotyczy umiejętności sprecyzowania opinii na temat jakości działania poszczególnych organów władzy. Powodzianie zdecydowanie częściej niż ogół badanych potrafią jednoznacznie ocenić działania władz lokalnych, rzadziej zaś – władz centralnych.

Tabela 3. Odpowiedzi osób, które ucierpiały bądź poniosły straty w czasie powodzi (N=44)

Jak Pan(i) ocenia sprawność działań podejmowanych w czasie powodzi przez różne władze?	Źle (punkty 1–3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5–7)	Trudno powiedzieć	Średnia*
	w procentach				
Władze gminne	22	25	42	11	4,40
Władze wojewódzkie	8	21	43	26	4,57
Władze centralne	25	21	28	26	4,15

* Średnia na 7-punktowej skali, na której 1 oznaczało „bardzo źle”, a 7 – „bardzo dobrze”

Opinie o sprawności działania władz wszystkich trzech szczebli są wyraźnie uwarunkowane społecznie (zob. tabele aneksowe). Negatywne oceny wystawiają władzom lokalnym przede wszystkim osoby w wieku od 25 do 34 lat, respondenci z wyższym wykształceniem, a w grupach społeczno-zawodowych – kadra kierownicza i specjaliści wyższego szczebla, pracownicy administracyjno-biurowi, robotnicy niewykwalifikowani oraz bezrobotni. Opinie pozytywne częściej od innych wyrażają najstarsi badani, mieszkańcy najmniejszych miast, osoby z wykształceniem podstawowym, emeryci i renciści, a także pracownicy usług.

Najbardziej krytyczne w ocenach władz wojewódzkich są te grupy społeczne, które również negatywnie wypowiadają się o sprawności działania władz gminnych. Oceny pozytywne natomiast są najczęstsze wśród osób w wieku 18–24 lata oraz najstarszych (mających 65 lat i więcej), mieszkańców najmniejszych miast, pracowników administracyjno-biurowych oraz uczniów i studentów.

Działania władz centralnych spotykają się z największą krytyką wśród przedstawicieli kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem, a także wśród średniego personelu i techników. Ponadto, częściej od innych negatywne oceny wystawiają władzom centralnym również respondenci w wieku 45–54 lata oraz osoby z wyższym wykształceniem. Dobrze lub nawet bardzo dobrze sprawność działania tych władz najczęściej oceniają badani powyżej 65 roku życia, mający wykształcenie podstawowe, a także emeryci i osoby biorące udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu.

OCENA DZIAŁAŃ WYSPECJALIZOWANYCH SŁUŻB

Znacznie lepiej niż działania podejmowane przez różne organy władzy oceniana jest praca wyspecjalizowanych służb, takich jak: straż pożarna, policja, wojsko czy służby sanitarne i medyczne. Jak wynika z deklaracji respondentów, zdecydowanie najlepiej w czasie powodzi sprawdziła się straż pożarna. Sprawność jej działań pozytywnie oceniają niemal wszyscy badani (91%). Równie dobrze postrzegana jest praca wojska (84% ocen dobrych i bardzo dobrych). Relatywnie nieco gorsze są opinie o działalności służb sanitarnych, medycznych oraz policji (po 74% ocen pozytywnych). Trzeba dodać, że o wymienionych służbach tylko nieliczni respondenci wypowiadali się krytycznie.

Trudności z oceną sprawności działania wyspecjalizowanych służb w czasie powodzi badani deklarowali znacznie rzadziej niż w przypadku władz wszystkich trzech szczebli. Niezdecydowanie najczęściej dotyczyło oceny służb sanitarnych i medycznych (13% wskazań „trudno powiedzieć”), najrzadziej zaś – straży pożarnej (3%).

Tabela 4

Jak Pan(i) ocenia działania w czasie powodzi takich służb, jak:	Źle (punkty 1–3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5–7)	Trudno powiedzieć	Średnia*
	w procentach				
– straż pożarna	2	4	91	3	6,38
– policja	6	11	74	9	5,75
– wojsko	2	7	84	7	6,15
– służby sanitarne, medyczne	4	9	74	13	5,87

* Średnia na 7-punktowej skali, na której 1 oznaczało „bardzo źle”, a 7 – „bardzo dobrze”

Respondenci, którzy ucierpieli lub ponieśli straty na skutek powodzi, na ogół dobrze oceniają działania wyspecjalizowanych służb niosących im pomoc – znacznie lepiej niż działania poszczególnych organów władzy. Warto jednak zauważyć, że wyraźnie rzadziej

od ogółu badanych o pracy straży pożarnej, służb sanitarnych i medycznych, policji i wojska wypowiadają się pozytywnie, znacznie częściej zaś neutralnie. Co ciekawe, osoby poszkodowane najlepiej oceniają wojsko, a najgorzej – policję. Ponadto powodzianie istotnie częściej niż osoby, które powódź oglądały wyłącznie w mediach, nie mają sprecyzowanej opinii na temat sprawności działania poszczególnych służb, mimo iż mogli je bezpośrednio obserwować.

Tabela 5. Odpowiedzi osób, które ucierpiały bądź poniosły straty w czasie powodzi (N=44)

Jak Pan(i) ocenia działania w czasie powodzi takich służb, jak:	Źle (punkty 1–3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5–7)	Trudno powiedzieć	Średnia*
	w procentach				
– straż pożarna	5	11	74	10	5,90
– policja	5	27	51	17	5,37
– wojsko	0	11	72	17	5,97
– służby sanitarne, medyczne	2	20	52	26	5,53

* Średnia na 7-punktowej skali, na której 1 oznaczało „bardzo źle”, a 7 – „bardzo dobrze”

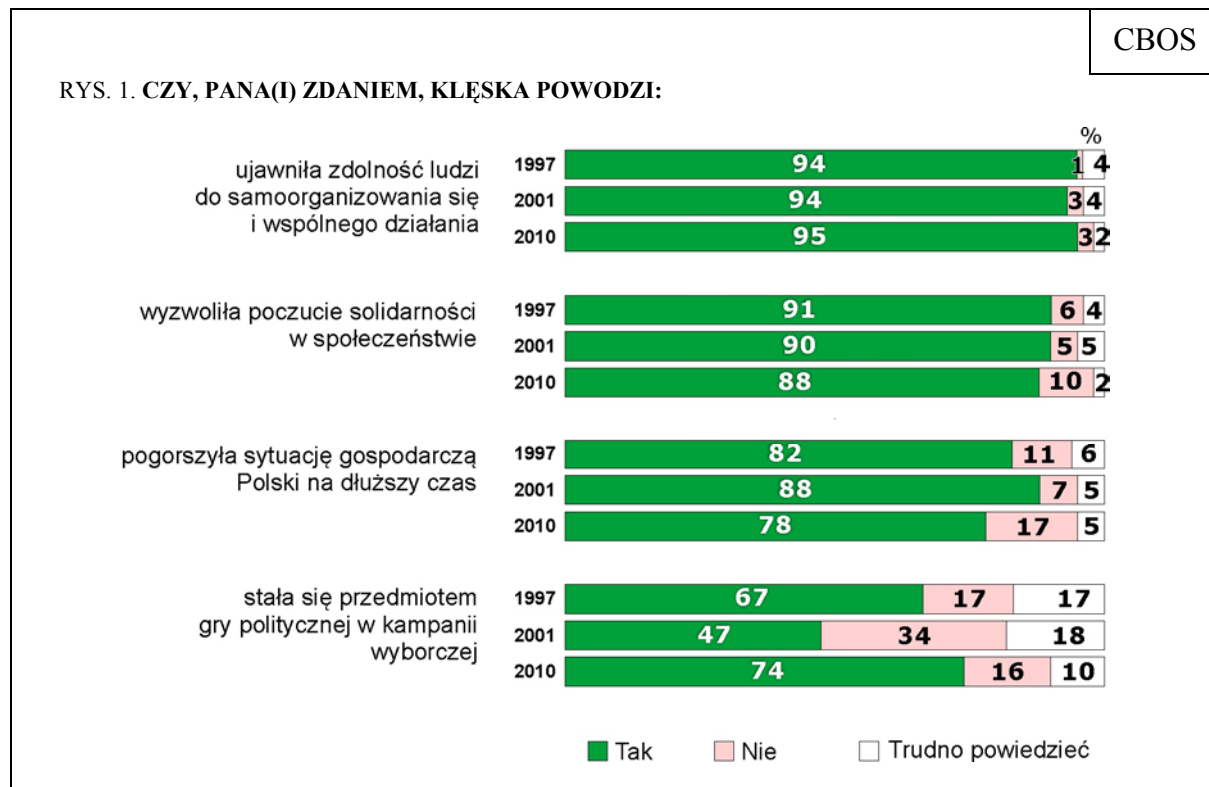
Spośród wszystkich wymienionych służb publicznych najbardziej uwarunkowane społecznie są opinie o sprawności działania policji oraz służb sanitarnych i medycznych (zob. tabele aneksowe). Działania policji spotykają się z największym uznaniem wśród pracowników usług, emerytów oraz respondentów biorących udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu. Najbardziej krytyczni w tej kwestii pozostają natomiast bezrobotni, średni personel i technicy, pracownicy administracyjno-biurowi i renciści, a także osoby w ogóle nieuczestniczące w mszach i nabożeństwach. Oceny neutralne częściej niż inni wystawiają policji uczniowie i studenci, robotnicy niewykwalifikowani oraz bezrobotni.

Działania służb sanitarnych i medycznych pozytywnie oceniają przede wszystkim robotnicy niewykwalifikowani, uczniowie i studenci, a także osoby biorące udział w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu. Ponadto, lepiej od innych postrzegają je osoby z wykształceniem podstawowym, badani w wieku od 18 do 24 lat, a w grupach społeczno-zawodowych pracownicy administracyjno-biurowi. Najbardziej krytyczni w tej kwestii pozostają renciści oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem. Oceny neutralne zdecydowanie najczęściej wystawiają służbom sanitarnym i medycznym osoby pracujące na własny rachunek poza rolnictwem.

SPÓŁECZNE SKUTKI POWODZI

Obraz podejmowanych w czasie powodzi działań, społecznych reakcji, ocen formułowanych w środkach masowego przekazu i na scenie politycznej, a także przewidywania dotyczące następstw można, upraszczając, sprowadzić do kilku głównych stwierdzeń o charakterze zarówno pozytywnym, jak i negatywnym. Podobnie jak w przypadku powodzi w latach 1997 i 2001, poprosiliśmy ankietowanych o ustosunkowanie się do przedstawionych im stwierdzeń odnoszących się do społecznych skutków powodzi.

Powszechnie akceptowane są opinie dotyczące pozytywnych cech naszego społeczeństwa – zarówno ludzi dotkniętych powodzią, którzy wykazali zdolność do samoorganizowania się i wspólnego działania w obliczu zagrożenia (95%), jak też innych osób, niosących pomoc, wykazujących solidarność z dotkniętymi nieszczęściem (88%). Z drugiej strony, większość badanych jest również przekonana, że powódź pogorszyła sytuację gospodarczą Polski na dłuższy czas (78%). Niemal tyle samo respondentów (74%) uważa też, że klęska powodzi stała się okazją do rozgrywek politycznych w ramach kampanii wyborczej.

W porównaniu z ocenami z lat 1997 i 2001 największą zmianę opinii odnotowaliśmy w kwestii wykorzystania klęski żywiołowej do rozgrywek politycznych. Obecnie niemal trzy czwarte respondentów uważa, że powódź stała się przedmiotem gry politycznej, podczas gdy w roku 2001 tego zdania była niespełna połowa badanych, a w 1997 – dwie trzecie. W tym roku nieco rzadziej niż przy poprzednich powodziach Polacy obawiają się pogorszenia sytuacji gospodarczej. Może to być jednak związane z nadziejami, jakie pokładają w funduszach unijnych. Warto przypomnieć, że ponad cztery piąte badanych jest zdania, iż rząd, aby uzyskać pieniądze na pomoc dla powodzian, powinien zwrócić się o wsparcie do Unii Europejskiej.

Z opinią, że klęska powodzi ujawniła zdolność ludzi do samoorganizowania się i wspólnego działania, zgadzają się niemal wszyscy badani, najczęściej jednak mieszkańcy miast liczących do 20 tys. ludności, pracownicy administracyjno-biurowi oraz osoby pracujące na własny rachunek poza rolnictwem. Ponadto częściej niż inni w umiejętność wspólnego działania Polaków wierzą respondenci w wieku 45–64 lata, osoby z wyższym wykształceniem, a w grupach społeczno-zawodowych – średni personel i technicy, robotnicy wykwalifikowani oraz bezrobotni.

Wiara w czynnik sprawczy powodzi, z którego pomocą wyzwoliło się poczucie solidarności w społeczeństwie, dominuje raczej wśród kobiet niż mężczyzn, a także wśród respondentów powyżej 55 roku życia, przedstawicieli kadry kierowniczej i specjalistów z wyższym wykształceniem, pracowników administracyjno-biurowych, emerytów, osób dobrze sytuowanych i najczęściej uczestniczących w mszach i nabożeństwach.

Obawy, że klęska powodzi pogorszyła sytuację gospodarczą Polski na dłuższy czas, zdecydowanie najczęściej wyrażają rolnicy i osoby pracujące w prywatnych gospodarstwach rolnych. Częściej od innych zgadzają się z tym stwierdzeniem również respondenci z wykształceniem podstawowym, pracownicy usług, bezrobotni, osoby źle oceniające własne warunki materialne, a także regularnie uczęszczające do kościoła.

Spośród przedstawionych respondentom czterech stwierdzeń najsilniej uwarunkowane społecznie są opinie na temat wykorzystania klęski powodzi w rozgrywkach politycznych (zob. tabele aneksowe). Z tym stwierdzeniem zgadzają się głównie pracownicy usług, średni personel i technicy oraz ankietowani pracujący w spółkach właścicieli prywatnych i państwa. Ponadto im lepiej wykształceni i bardziej zamożni są badani, a także im rzadziej biorą udział w praktykach religijnych, tym częściej uważają, że powódź stała się przedmiotem gry politycznej w kampanii wyborczej.

Zastanawiając się nad przyczynami tak wielkich strat poniesionych w wyniku tegorocznych powodzi, badani – zarówno sami poszkodowani, jak i pozostali – odwołują się przeważnie do kwestii złego zabezpieczenia brzegów rzek i wałów, nieodpowiedniej regulacji nurtu rzek, zbyt małej liczby zbiorników retencyjnych i zaskakująco obfitych opadów deszczu. Respondenci relatywnie często wskazują także na złe działania władz centralnych i lokalnych, chociaż powodzianie raczej nie postrzegają ich jako winnych swojego nieszczęścia.

Wśród osób, które ucierpiały lub poniosły straty na skutek powodzi, jak i wśród ogółu badanych częstsze są dobre niż złe oceny sprawności działania władz wszystkich trzech szczebli. Poszkodowani nieznacznie lepiej oceniają władze wojewódzkie i gminne, gorzej zaś władze centralne. Na ogół uważają, że lepiej niż władze państwowe spisały się wyspecjalizowane służby, które niosły im pomoc, głównie wojsko i straż pożarna. Co ciekawe, służby te są bardziej pozytywnie postrzegane przez tych respondentów, którzy ich działanie mogli oglądać wyłącznie w telewizji.

Powszechne jest przekonanie, że klęska powodzi ujawniła przede wszystkim pozytywne cechy polskiego społeczeństwa – zdolność do samoorganizowania się i wspólnego działania oraz solidarność społeczną. Zarazem większość ankietowanych jest również przekonana o długotrwałych negatywnych skutkach gospodarczych powodzi, pogarszających sytuację w kraju. Względnie duży odsetek respondentów uważa też, że klęska powodzi stała się okazją do prowadzenia gry politycznej.

Opracowała
Katarzyna WĄDOŁOWSKA

Tabela 1

		Postępując się 7-punktową skalą proszę powiedzieć, jak Pan(i) ocenia sprawność działań podejmowanych w czasie powodzi przez władze gminne ?				Liczba osób
		Źle (punkty 1–3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5–7)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		20	21	40	19	976
Płeć	Mężczyźni	23	23	37	17	463
	Kobiety	18	18	43	20	513
Wiek	18-24 lata	24	22	41	13	129
	25-34	26	18	44	12	183
	35-44	19	27	34	20	141
	45-54	23	22	32	23	170
	55-64	19	18	42	21	180
	65 lat i więcej	11	17	48	24	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	20	39	20	377
	Miasto do 20 tys.	19	15	49	17	124
	20-100 tys.	22	17	39	22	180
	101-500 tys.	22	26	38	15	168
	501 tys. i więcej mieszk.	17	23	40	19	126
Wykształcenie	Podstawowe	16	17	46	21	249
	Zasadnicze zawodowe	20	21	42	16	248
	Średnie	20	22	38	20	328
	Wyższe	27	22	33	18	151
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	26	28	19	88
	Średni personel, technicy	21	30	37	12	48
	Pracownicy adm.-biurowi	32	11	43	14	55
	Pracownicy usług	19	23	45	13	63
	Robotnicy wykwalifikowani	24	18	36	22	100
	Robotnicy niewykwalifik.	26	12	43	19	53
	Rolnicy	15	27	41	17	53
Pracujący na własny rach.	18	21	25	36	38	
Bierni zawodowo	Renciści	16	20	45	18	73
	Emeryci	12	17	47	25	205
	Uczniowie i studenci	22	23	44	12	88
	Bezrobotni	26	23	36	15	55
	Gospodynie domowe i inni	19	23	38	19	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	18	35	17	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	25	26	33	16	85
	sekt. prywat. poza rolnict.	22	19	41	18	211
	prywatnym gosp. rolnym	17	27	37	20	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	25	13	46	16	164
	501-750	19	22	44	15	125
	751-1000	17	24	42	17	163
	1001-1500	26	20	38	16	167
	Powyżej 1500 zł	20	28	36	16	124
Ocena własnych war. mater.	Źłe	17	16	37	30	147
	Średnie	22	20	41	18	427
	Dobre	20	23	41	16	401
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	17	45	24	50
	Raz w tygodniu	21	20	41	17	432
	1-2 razy w miesiącu	18	20	38	24	186
	Kilka razy w roku	22	24	38	16	215
	W ogóle nie uczestniczy	19	17	43	21	93
Poglądy polityczne	Lewica	22	19	43	16	154
	Centrum	25	25	38	11	288
	Prawica	17	21	42	20	314
	Trudno powiedzieć	17	16	38	30	219

Tabela 2

		Posługując się 7-punktową skalą proszę powiedzieć, jak Pan(i) ocenia sprawność działań podejmowanych w czasie powodzi przez władze wojewódzkie ?				Liczba osób
		Źle (punkty 1-3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5-7)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		20	21	35	24	977
Płeć	Mężczyźni	23	24	32	21	464
	Kobiety	18	18	38	27	513
Wiek	18-24 lata	20	24	43	13	129
	25-34	25	22	35	18	183
	35-44	21	24	31	24	142
	45-54	22	22	27	29	170
	55-64	22	19	31	28	180
	65 lat i więcej	11	15	44	30	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	21	31	29	377
	Miasto do 20 tys.	18	20	43	19	124
	20-100 tys.	20	22	34	25	180
	101-500 tys.	24	19	36	21	169
	501 tys. i więcej mieszk.	19	22	39	19	126
Wykształcenie	Podstawowe	17	19	38	26	249
	Zasadnicze zawodowe	18	19	35	27	250
	Średnie	21	22	34	22	328
	Wyższe	27	23	31	20	151
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	29	28	19	88
	Średni personel, technicy	19	22	40	18	48
	Pracownicy adm.-biurowi	26	15	48	11	55
	Pracownicy usług	24	19	35	22	63
	Robotnicy wykwalifikowani	21	26	24	29	102
	Robotnicy niewykwalifik.	25	15	40	20	53
	Rolnicy	21	24	30	25	53
Pracujący na własny rach.	24	14	20	42	38	
Bierni zawodowo	Renciści	18	23	27	32	73
	Emeryci	13	13	41	33	205
	Uczniowie i studenci	19	26	45	10	88
	Bezrobotni	25	27	32	15	55
	Gospodynie domowe i inni	20	24	35	21	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	27	21	32	20	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	23	25	24	87
	sekt. pryw. poza rolnict.	21	21	36	22	211
	prywatnym gosp. rolnym	23	19	32	26	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	20	20	36	24	164
	501-750	22	18	30	30	125
	751-1000	16	25	37	22	163
	1001-1500	24	24	38	14	167
	Powyżej 1500 zł	24	21	37	18	124
Ocena własnych war. mater.	Źłe	18	19	30	34	147
	Średnie	21	18	34	26	429
	Dobre	20	24	38	19	401
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	18	36	30	50
	Raz w tygodniu	19	21	36	23	434
	1-2 razy w miesiącu	22	16	32	30	186
	Kilka razy w roku	20	25	34	22	215
	W ogóle nie uczestniczy	24	19	36	20	93
Poglądy polityczne	Lewica	21	22	38	19	154
	Centrum	23	27	34	15	288
	Prawica	21	19	36	23	316
	Trudno powiedzieć	14	13	32	41	219

Tabela 3

		Posługując się 7-punktową skalą proszę powiedzieć, jak Pan(i) ocenia sprawność działań podejmowanych w czasie powodzi przez władze centralne ?				Liczba osób
		Źle (punkty 1-3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5-7)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		29	20	36	15	977
Płeć	Mężczyźni	32	21	34	13	464
	Kobiety	27	19	38	16	513
Wiek	18-24 lata	25	22	42	11	129
	25-34	37	19	33	11	183
	35-44	32	26	27	14	142
	45-54	40	18	26	16	170
	55-64	27	20	39	13	180
	65 lat i więcej	14	18	45	22	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	18	37	19	377
	Miasto do 20 tys.	25	24	38	13	124
	20-100 tys.	35	21	30	14	180
	101-500 tys.	37	17	35	10	169
	501 tys. i więcej mieszk.	25	27	37	11	126
Wykształcenie	Podstawowe	19	15	45	21	249
	Zasadnicze zawodowe	28	24	35	13	250
	Średnie	33	22	32	14	328
	Wyższe	40	20	31	9	151
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	43	19	25	13	88
	Średni personel, technicy	42	19	27	12	48
	Pracownicy adm.-biurowi	39	16	41	4	55
	Pracownicy usług	35	21	33	10	63
	Robotnicy wykwalifikowani	31	23	30	16	102
	Robotnicy niewykwalifik.	33	17	40	10	53
	Rolnicy	34	11	35	21	53
Pracujący na własny rach.	31	30	19	20	38	
Bierni zawodowo	Renciści	21	26	35	18	73
	Emeryci	16	18	44	22	205
	Uczniowie i studenci	30	22	42	6	88
	Bezrobotni	31	22	38	9	55
	Gospodynie domowe i inni	26	24	33	17	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	42	17	31	10	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	41	22	26	12	87
	sekt. pryw. poza rolnict.	34	23	31	13	211
	prywatnym gosp. rolnym	35	9	34	22	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	22	37	13	164
	501-750	30	15	37	18	125
	751-1000	30	19	39	11	163
	1001-1500	28	28	34	10	167
	Powyżej 1500 zł	38	18	36	9	124
Ocena własnych war. mater.	Źłe	28	18	32	21	147
	Średnie	30	19	36	15	429
	Dobre	30	22	37	11	401
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	11	44	20	50
	Raz w tygodniu	29	21	35	15	434
	1-2 razy w miesiącu	26	19	36	19	186
	Kilka razy w roku	32	21	35	11	215
	W ogóle nie uczestniczy	31	23	36	11	93
Poglądy polityczne	Lewica	32	21	36	12	154
	Centrum	32	24	36	8	288
	Prawica	32	19	38	11	316
	Trudno powiedzieć	20	17	32	31	219

Tabela 4

		Posługując się 7-punktową skalą proszę powiedzieć, jak Pan(i) ocenia działania policji w czasie powodzi?				Liczba osób
		Źle (punkty 1-3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5-7)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		6	11	74	9	977
Płeć	Mężczyźni	9	13	69	9	464
	Kobiety	4	10	77	10	513
Wiek	18-24 lata	8	14	68	10	129
	25-34	7	13	70	9	183
	35-44	3	14	73	10	142
	45-54	10	10	69	12	170
	55-64	5	9	80	6	180
	65 lat i więcej	4	8	78	10	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	5	12	71	13	377
	Miasto do 20 tys.	8	9	74	9	124
	20-100 tys.	7	11	75	7	180
	101-500 tys.	6	12	75	7	169
	501 tys. i więcej mieszk.	8	11	75	7	126
Wykształcenie	Podstawowe	7	10	74	9	249
	Zasadnicze zawodowe	6	9	75	9	250
	Średnie	5	12	72	11	328
	Wyższe	7	14	71	8	151
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4	11	71	14	88
	Średni personel, technicy	13	15	73		48
	Pracownicy adm.-biurowi	12	10	71	7	55
	Pracownicy usług		11	83	6	63
	Robotnicy wykwalifikowani	7	13	67	12	102
	Robotnicy niewykwalifik.	6	17	68	9	53
	Rolnicy	2	9	75	15	53
Pracujący na własny rach.	5	13	73	9	38	
Bierni zawodowo	Renciści	12	5	73	10	73
	Emeryci	2	7	83	8	205
	Uczniowie i studenci	7	18	66	10	88
	Bezrobotni	15	16	60	9	55
	Gospodynie domowe i inni	3	10	75	12	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	6	15	70	8	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5	13	76	6	87
	sekt. pryw. poza rolnict.	7	13	71	10	211
	prywatnym gosp. rolnym	2	9	74	15	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	5	13	69	12	164
	501-750	8	11	73	8	125
	751-1000	4	10	80	7	163
	1001-1500	5	13	76	6	167
	Powyżej 1500 zł	9	11	76	5	124
Ocena własnych war. mater.	Źłe	6	12	70	12	147
	Średnie	5	10	74	11	429
	Dobre	7	12	74	7	401
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	6	5	83	6	50
	Raz w tygodniu	4	12	74	9	434
	1-2 razy w miesiącu	8	10	73	10	186
	Kilka razy w roku	6	13	70	10	215
	W ogóle nie uczestniczy	10	7	73	9	93
Poglądy polityczne	Lewica	6	10	76	8	154
	Centrum	6	14	74	6	288
	Prawica	6	10	77	8	316
	Trudno powiedzieć	6	10	67	17	219

Tabela 5

		Postępując się 7-punktową skalą proszę powiedzieć, jak Pan(i) ocenia działania szkół sanitarnych, medycznych w czasie powodzi?				Liczba osób
		Źle (punkty 1-3)	Średnio (punkt 4)	Dobrze (punkty 5-7)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		4	9	74	13	977
Płeć	Mężczyźni	4	9	72	15	464
	Kobiety	4	8	75	12	513
Wiek	18-24 lata	4	5	81	10	129
	25-34	2	8	78	13	183
	35-44	3	14	68	14	142
	45-54	6	9	66	19	170
	55-64	8	10	71	12	180
	65 lat i więcej	2	7	78	13	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	4	8	73	14	377
	Miasto do 20 tys.	4	11	72	13	124
	20-100 tys.	6	6	74	14	180
	101-500 tys.	4	11	72	12	169
	501 tys. i więcej mieszk.	3	7	77	12	126
Wykształcenie	Podstawowe	4	6	80	10	249
	Zasadnicze zawodowe	4	7	74	15	250
	Średnie	4	10	74	13	328
	Wyższe	7	15	61	17	151
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	8	16	54	21	88
	Średni personel, technicy	5	12	70	13	48
	Pracownicy adm.-biurowi	2	10	80	8	55
	Pracownicy usług	3	9	77	12	63
	Robotnicy wykwalifikowani	2	5	72	22	102
	Robotnicy niewykwalifik.	4	6	85	4	53
	Rolnicy	6	8	76	9	53
Pracujący na własny rach.	7	21	56	16	38	
Bierni zawodowo	Renciści	10	4	71	14	73
	Emeryci	3	9	76	12	205
	Uczniowie i studenci	4	5	85	7	88
	Bezrobotni	5	10	69	16	55
	Gospodynie domowe i inni		8	79	13	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	5	12	72	11	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	2	7	69	22	87
	sekt. pryw. poza rolnict.	5	10	70	15	211
	prywatnym gosp. rolnym	7	9	76	9	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3	7	80	10	164
	501-750	3	9	77	11	125
	751-1000	5	10	73	12	163
	1001-1500	5	12	71	12	167
	Powyżej 1500 zł	6	6	76	11	124
Ocena własnych war. mater.	Źłe	3	9	73	15	147
	Średnie	3	9	72	16	429
	Dobre	6	9	75	10	401
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	6	5	83	7	50
	Raz w tygodniu	5	9	75	12	434
	1-2 razy w miesiącu	4	11	68	17	186
	Kilka razy w roku	3	10	74	13	215
	W ogóle nie uczestniczy	5	5	74	15	93
Poglądy polityczne	Lewica	5	9	74	12	154
	Centrum	3	13	76	8	288
	Prawica	4	7	76	12	316
	Trudno powiedzieć	5	6	67	22	219

Tabela 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, klęska powodzi:				Liczba osób
		ujawniła zdolność ludzi do samoorganizowania się i wspólnego działania	wyzwoliła poczucie solidarności w społeczeństwie	pogorszyła sytuację gospodarczą Polski na dłuższy czas	stała się przedmiotem gry politycznej w kampanii wyborczej	
		% odpowiedzi twierdzących				
Ogółem		95	88	78	74	977
Płeć	Mężczyźni	95	84	73	77	464
	Kobiety	94	90	83	72	513
Wiek	18-24 lata	93	85	75	72	129
	25-34	95	84	71	82	183
	35-44	94	84	83	81	142
	45-54	97	88	77	76	170
	55-64	97	92	80	75	180
	65 lat i więcej	92	92	82	59	173
Miejsce zamieszkania	Wieś	94	89	82	68	377
	Miasto do 20 tys.	99	87	78	73	124
	20-100 tys.	95	90	74	78	180
	101-500 tys.	92	83	79	83	169
	501 tys. i więcej mieszk.	96	87	70	75	126
Wykształcenie	Podstawowe	93	90	85	63	249
	Zasadnicze zawodowe	96	84	81	74	250
	Średnie	94	88	76	79	328
	Wyższe	97	89	67	81	151
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	96	95	65	89	88
	Średni personel, technicy	97	87	66	90	48
	Pracownicy adm.-biurowi	98	93	76	70	55
	Pracownicy usług	95	85	85	93	63
	Robotnicy wykwalifikowani	97	76	77	80	102
	Robotnicy niewykwalifik.	94	80	77	75	53
	Rolnicy	94	84	93	65	53
Pracujący na własny rach.	98	89	59	78	38	
Bierni zawodowo	Renciści	95	89	82	61	73
	Emeryci	93	93	81	67	205
	Uczniowie i studenci	94	86	80	66	88
	Bezrobotni	97	83	86	75	55
	Gospodynie domowe i inni	87	88	79	69	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	97	88	74	81	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	98	85	77	93	87
	sekt. pryw. poza rolnict.	95	84	68	78	211
	prywatnym gosp. rolnym	94	81	92	67	49
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	95	91	86	69	164
	501-750	94	86	82	77	125
	751-1000	95	86	85	68	163
	1001-1500	97	89	74	81	167
	Powyżej 1500 zł	96	93	65	79	124
Ocena własnych war. mater.	Złe	93	87	90	67	147
	Średnie	94	85	81	74	429
	Dobre	96	91	71	77	401
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	91	96	92	65	50
	Raz w tygodniu	95	90	82	73	434
	1-2 razy w miesiącu	95	83	83	75	186
	Kilka razy w roku	96	88	70	77	215
	W ogóle nie uczestniczy	94	81	62	79	93
Poglądy polityczne	Lewica	95	87	77	78	154
	Centrum	98	86	75	78	288
	Prawica	96	94	79	80	316
	Trudno powiedzieć	90	81	82	58	219